

Як працює Європейський Союз

Довідник інституцій ЄС

Європейський
Союз

«Як працює Європейський Союз»
Довідник інституцій ЄС

К.: ТОВ «FGL Energy», 2011, 48 стор.

Наклад: 5000 прим.

Підписано до друку 17.01.2011

© Європейський Союз, 2011

ISBN 978-92-79-19006-3

doi:10.2770/23848

Як працює Європейський Союз

Довідник інституцій ЄС

Зміст:

Знайомтесь: Європейський Союз	3
Установчі договори	5
Процес прийняття рішень в ЄС	7
Європейський Парламент	11
Рада Європейського Союзу	15
Європейська Комісія	20
Європейська Рада	24
Високий представник Європейського Союзу з закордонних справ та безпекової політики	25
Європейський суд (Суд справедливості)	26
Європейський суд аудиторів	29
Європейський економічний і соціальний комітет	31
Комітет регіонів	33
Європейський інвестиційний банк:	35
Європейський центральний банк	37
Європейський Омбудсмен	39
Генеральний інспектор з охорони даних	41
Агентства	43

Знайомтесь: Європейський Союз

Європейський Союз (ЄС) – це родина демократичних країн Європи, які працюють разом для поліпшення життя своїх громадян і для розбудови кращого світу.

Сімейні сварки й нечасті кризові ситуації, звичайно ж, попадають у заголовки новин, але, незважаючи на це, ЄС являє собою дивовижну історію успіху. За менше ніж півсторіччя він забезпечив мир і процвітання в Європі. Він створив єдину європейську валюту (євро) і єдиний ринок без кордонів, де вільно переміщуються товари, люди, послуги й капітал. ЄС став основою торговельної силою й світовим лідером у таких сферах, як захист навколишнього середовища й надання допомоги у розвитку.

Не дивно, що кількість членів Європейського Союзу збільшилася з 6 до 27, і ряд країн планують приєднатися до ЄС в майбутньому.

Євросоюз досяг такого успіху завдяки унікальній природі організації своєї роботи. Євросоюз не є федерацією держав, подібно США. Євросоюз не є організацією, створеною з метою розширення співробітництва між урядами, подібно ООН. Країни – члени ЄС залишаються незалежними суверенними державами, але вони об'єдналися як суверенні держави для того, щоб набути такої сили і ваги у світі, яких вони не змогли б досягти поодиночі.

Об'єднання суверенності цих держав на практиці означає, що держави – члени ЄС

делегують частину своїх повноважень у прийнятті рішень європейським інституціям, які вони створили, щоб рішення з конкретних питань, що представляють спільний інтерес, ухвалювалися демократичним шляхом на європейському рівні.

Основні інституції ЄС

- Європейська Рада, яка визначає політичне спрямування та пріоритети Європейського Союзу.
- Європейський Парламент, який представляє інтереси громадян ЄС і безпосередньо ними обирається.
- Рада Європейського Союзу, яка представляє окремі країни – члени ЄС.
- Європейська Комісія, яка представляє інтереси Союзу в цілому.

Ці інституції виробляють політику й закони (директиви, законодавчі акти й рішення), які діють на території ЄС. Європейська Рада визначає основні політичні напрями та пріоритети діяльності ЄС, Європейська Комісія розробляє нові закони, а Парламент і Рада ЄС їх приймають.

Європейський суд стежить за дотриманням європейських законів, а Суд аудиторів перевіряє фінансування діяльності ЄС.

Ряд інших органів також виконують ключові ролі у функціонуванні ЄС, а саме:

- Європейський економічний і соціальний комітет представляє економічну і соціальну складову організованого громадянського суспільства;

- Комітет регіонів представляє регіональні й місцеві органи влади;
 - Європейський інвестиційний банк фінансує інвестиційні проекти в сфері економічного розвитку в ЄС і за його межами, а також сприяє розвитку малого бізнесу через Європейський інвестиційний фонд;
 - Європейський центральний банк відповідає за європейську монетарну політику;
 - Європейський омбудсмен розслідує скарги про порушення в інституціях і органах управління ЄС;
 - Європейський інспектор з охорони даних забезпечує конфіденційність особистих даних громадян.
- Крім цього існують спеціалізовані агентства, що виконують певні технічні, наукові або управлінські функції.
- Правила й процедури, що визначають діяльність інституцій, викладені в договорах, які були затверджені президентами й прем'єр-міністрами всіх країн ЄС та ратифіковані національними парламентами.
- Наступні розділи цієї брошури познайомлять вас із договорами ЄС, його інституціями та агентствами, пояснюючи їхні функції й взаємодію.

Церемонія підписання Римського договору шістьма країнами в 1957 році

Установчі договори

Історично діяльність ЄС була заснована на чотирьох установчих договорах:

- Договір про створення Європейського об'єднання вугілля й сталі (ЄОВС), підписаний 18 квітня 1951 року в Парижі, набув чинності 23 липня 1952 року, втратив чинність 23 липня 2002 року;
- Договір про створення Європейського Економічного Співтовариства (ЄЕС), підписаний 25 березня 1957 року в Римі, набув чинності 1 січня 1958 року (його часто називають Римським договором);
- Договір про створення Європейського співтовариства атомної енергії (Євроатом), підписаний у Римі разом з договором про ЄЕС;
- Договір про Європейський Союз (ЄС), підписаний у Маастрихті 7 лютого 1992 року, вступив у дію 1 листопада 1993 року.

Перші три з названих договорів створили Європейські Співтовариства, тобто систему прийняття загальних рішень у вугільній та сталеливарній промисловості, ядерній енергетиці та інших основних галузях економіки держав-членів ЄС. Спільні інституції, створені з метою управління цією системою, об'єдналися в 1967 році й утворили єдину Комісію і єдину Раду.

ЄЕС, окрім економічної ролі, поступово взяв на себе відповідальність за широке коло питань, у тому числі за соціальну і регіональну політику та питання захисту

навколишнього середовища. Оскільки об'єднання перестало бути виключно економічним співтовариством, згідно із четвертим договором (Маастрихтським) його було перейменовано на Європейське Співтовариство. По мірі того, як наближався строк закінчення дії Договору про ЄОВС в 2002 році, питання вугілля й сталі поступово увійшли до інших договорів.

У Маастрихті уряди держав – членів ЄС домовилися про співробітництво в сфері зовнішньої та безпекової політики, а також у сфері правосуддя та внутрішніх справ. Додавши міжурядову співпрацю до існуючої системи Співтовариства, Маастрихтський договір створив нову структуру – Європейський Союз (ЄС).

Договори складають основу діяльності Європейського Союзу. Після приєднання нових держав до них вносились зміни. Крім того, час від часу договори переглядались з метою реформування інституцій ЄС і розширення сфери їх відповідальності. Перегляд договорів відбувається шляхом скликання спеціальної конференції національних урядів ("міжурядова конференція").

За результатами таких міжурядових конференцій були прийняті:

- Єдиний Європейський Акт (ЄЕА), підписаний в лютому 1986 року, набув чинності 1 липня 1987 року. Він вніс зміни до договору про ЄЕС і став основою для завершення формування єдиного ринку.

- Амстердамський договір, підписаний 2 жовтня 1997 року, набув чинності 1 травня 1999 року. Договір розширив сферу об'єднання суверенності держав-членів, включивши питання цивільних прав і тісну взаємодію з питань соціальної політики й політики зайнятості.
- Ніццький договір, підписаний 26 лютого 2001 року, набув чинності 1 лютого 2003 року. Він вніс додаткові зміни в інші договори, дозволивши системі інститутів ЄС діяти ефективно й після вступу в ЄС нових членів.

Втім, очевидно, що з моменту свого створення Європейський Союз змінився. Порівняно з 1951 роком, кількість держав-членів ЄС зростає з 6 до 27. Крім того, перед Європою поставили важливі виклики 21-го століття – зокрема, економічна криза, зміна клімату, потреба стабільного та збалансованого розвитку, енергетична безпека та боротьба з міжнародною транскордонною злочинністю.

Держави-члени ЄС розуміли, що існуючі установчі договори вже нездатні забезпечити Європейський Союз інструментами, необхідними для протистояння цим викликам та їх подолання. Саме тому вони розпочали роботу над новим реформаторським документом – Лісабонським договором.

Лісабонський договір було підписано 27 державами-членами Європейського Союзу 13 грудня 2007 року. Він набув чинності 1 грудня 2009 року - після того, як його ратифікували усі країни ЄС відповідно до своїх національних процедур.

Лісабонський договір вніс зміни до установчих договорів ЄС і є останнім у низці договорів, що оновлюють та консолідують законодавчу базу ЄС.

Згідно з Лісабонським договором, ЄС став єдиною юридичною особою. Раніше Європейська Спільнота та Європейський Союз мали різні статuti й використовували різні правила ухвалення рішень. Лісабонський договір припинив існування такої подвійної системи й надає Європейському Союзу юридичного статусу. Це покращило здатність ЄС діяти, особливо у питаннях зовнішніх відносин. Лісабонський договір дозволяє Європейському Союзу бути ефективнішим, узгодженішим та переконливішим у його відносинах з рештою світу. Більше того, завдяки Лісабонському договору громадяни ЄС та національні парламенти отримали можливість більшого впливу на вирішення питань на загальноєвропейському рівні.

Більше інформації про Лісабонський договір можна дізнатися на сайті: http://europa.eu/lisbon_treaty/index_en.htm

© Picture-alliance/dpa/Zucchi

Чисте довкілля є однією з багатьох сфер, щодо яких країни-члени ЄС домовилися, що об'єднання суверенітетів є доречним

Процес прийняття рішень в ЄС

До процесу прийняття рішень на рівні Європейського Союзу залучені різні інституції, зокрема:

- Європейська Рада,
- Європейський Парламент,
- Рада Європейського Союзу,
- Європейська Комісія.

Європейська рада визначає основні політичні напрями та пріоритети діяльності ЄС, Європейська Комісія розробляє та пропонує нові законопроекти, а Парламент і Рада ЄС ухвалюють закони.

Основними формами законодавства ЄС є директиви та регуляції. Директиви встановлюють загальну мету для всіх країн-членів, однак залишають на розсуд національної влади визначення форми й методу її досягнення. Зазвичай державам - членам надається 1-2 роки на виконання директиви. Регуляції підлягають негайному виконанню на всій території ЄС і не передбачають додаткових дій з боку держав-членів.

Порядок і процедура прийняття рішень докладно викладені в основних договорах ЄС. Усі європейські закони ґрунтуються на конкретних статтях договорів, які і є правовою основою законопроектів. Це визначає, яка саме законодавча процедура має застосовуватися.

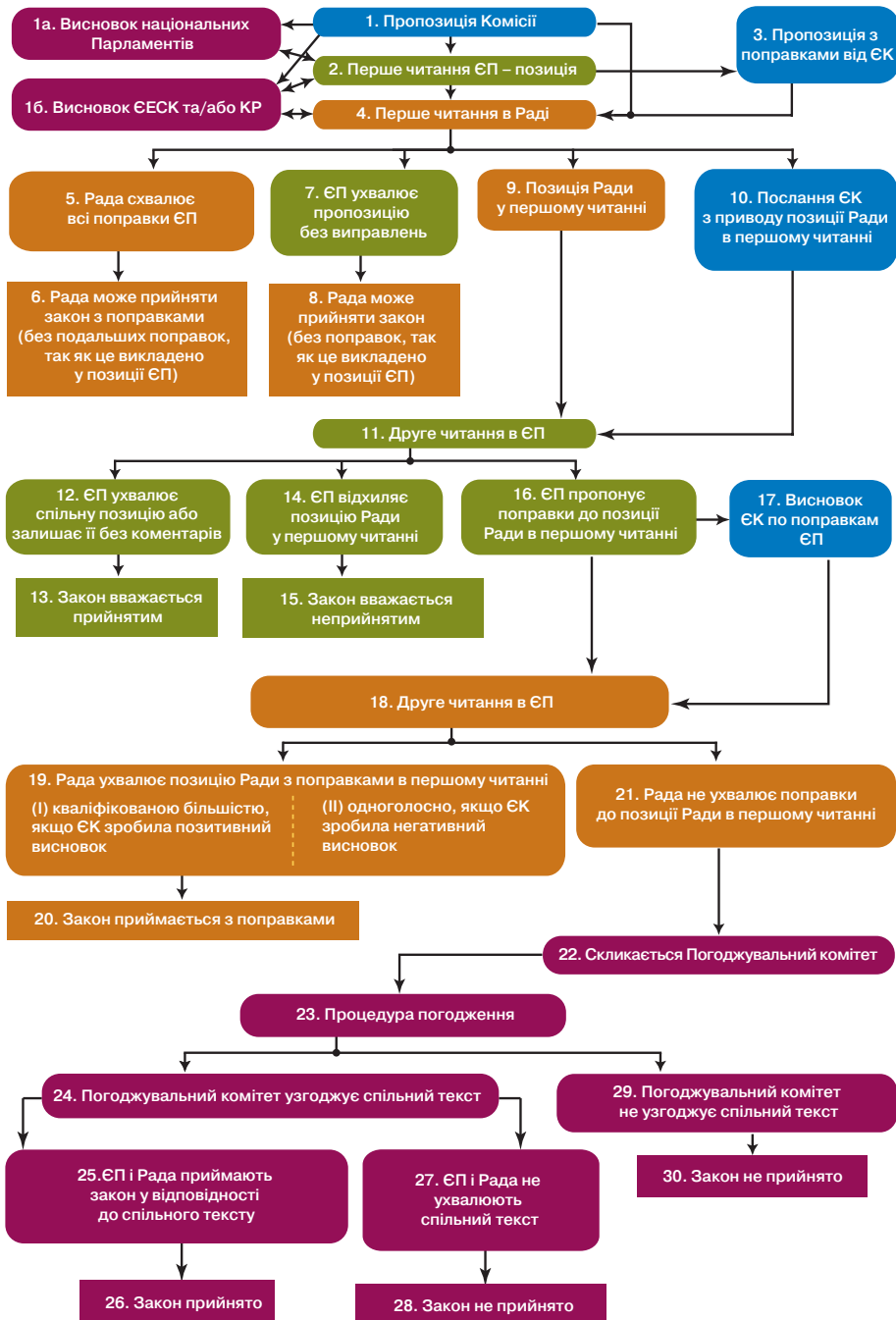
Після вступу в дію Лісабонського договору

звичайною законодавчою процедурою в ЄС стала процедура спільного рішення, яка ґрунтується на принципі паритетності і передбачає, що ані Європейський Парламент, ані Рада ЄС не можуть ухвалити закон без спільної згоди. Наразі, близько 95% законодавства ЄС приймається за процедурою спільного рішення.

При процедурі спільного прийняття рішень Парламент і Рада ЄС мають однакові законодавчі повноваження. Європейська Комісія готує та направляє пропозиції щодо нового законопроекту до обох інституцій, в кожній з яких передбачається по два читання законопроекту. Якщо інституції не можуть прийти до згоди за цією пропозицією, вони виносять її обговорення на "погоджувальний комітет", що складається з рівної кількості представників Ради ЄС і Парламенту. Після досягнення згоди в комітеті погоджений текст законопроекту повертається до Парламенту і Ради на фінальний розгляд. Необхідність у засіданнях «погоджувальних комітетів» виникає усе рідше й рідше. Більшість законів, прийнятих по процедурі спільного рішення, затверджуються в першому або другому читанні, що свідчить про високий рівень співробітництва між інституціями ЄС.

Детальніше процедура спільного рішення зображена на схемі на наступній сторінці. Більше інформації про цю процедуру можна дізнатися на сайті ec.europa.eu/codecision.

Процедура спільного рішення

Три Ради: хто є хто?

В системі європейських інститутів непросто зрозуміти, хто чим займається, особливо якщо врахувати, що різні органи мають схожі назви, як наприклад, ці три “Ради”.

Європейська Рада

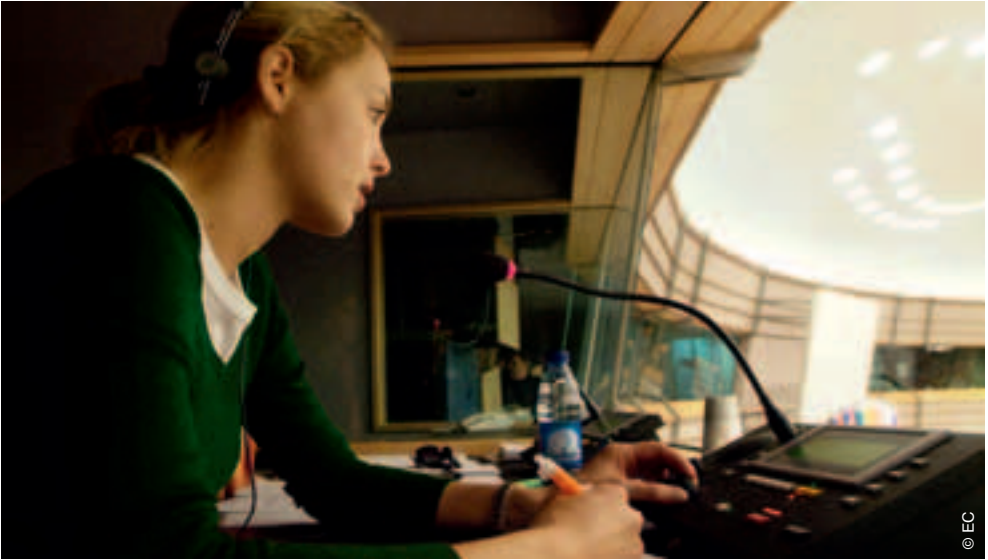
→ До неї входять голови держав і урядів (президенти та/або прем'єр-міністри) усіх країн – членів ЄС, а також голова Європейської Комісії. Європейська Рада визначає політичне спрямування та пріоритети Європейського Союзу. Згідно з Лісабонським договором, Європейська Рада стала повноправною інституцією ЄС з чітко визначеною політичною роллю. На засіданнях Європейської Ради обговорюють загальну політику ЄС і оцінюють її результати. Лісабонський договір також створив нову посаду Президента Європейської Ради, який обирається строком на 2,5 роки.

Рада Європейського Союзу

→ Рада Європейського Союзу координує загальну економічну політику ЄС та відіграє провідну роль у зовнішніх відносинах та безпековій політиці Європейського Союзу. Разом з Європейським Парламентом Рада ЄС виконує законотворчу функцію та ухвалює бюджетні питання. До складу Ради ЄС входить по одному міністру від кожної з 27 держав-членів ЄС.

Рада Європи

→ Не є інституцією Євросоюзу. Це – міжурядова організація, метою якої, серед іншого, є захист прав людини, збереження культурної спадщини Європи у всьому її різноманітті, вирішення соціальних проблем, у тому числі боротьба з расовими упередженнями й нетерпимістю. Рада Європи була заснована в 1949 році, і одним з перших її досягнень було створення Європейської Конвенції з прав людини. Для здійснення громадянами прав, проголошених у Конвенції, був створений Європейський суд з прав людини. Рада Європи зараз налічує 47 держав, у тому числі 27 країн – членів Євросоюзу. Штаб квартира Ради Європи знаходиться в Palais de l'Europe в Страсбурзі (Франція). Детальна інформація про Раду Європи: <http://www.coe.int>

Перекладачі ЄС відіграють дуже важливу роль в його роботі

Хто працює в інституціях ЄС?

Службовці, які працюють в інституціях ЄС, походять з усіх держав-членів ЄС. Сфера їх діяльності включає широкий спектр питань і навичок: від розробки певної політики й менеджменту до економіки, інженерії, права, лінгвістики, секретарських і технічних функцій. Вони повинні вміти й прагнути працювати в багатокультурному та багатомовному середовищі, часто вдалині від батьківщини.

Для того, щоб стати службовцем ЄС, громадянинові країни-члену ЄС необхідно здати складний конкурсний іспит. Такі іспити організовуються централізовано Європейським офісом з відбору персоналу (ЄОВП).

Більш детальну інформацію можна знайти на сайті europa.eu/epso

Європейський Парламент: голос народу

ОСНОВНІ ФАКТИ

РОЛЬ:	законодавчий орган ЄС, обраний прямим голосуванням
НАСТУПНІ ВИБОРИ:	червень 2014 року
ЗАСІДАННЯ:	щомісячні пленарні сесії в Страсбурзі, засідання комісій та додаткові сесії в Брюсселі, секретаріат у Люксембурзі
АДРЕСА:	Plateau du Kirchberg. В.Р. 1601, L-2929 Luxemburg
ТЕЛЕФОН:	(+352) 43001
АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ:	europarl.europa.eu

Історія Парламенту починається в 1950-х роках і сягає корінням основоположних договорів ЄС. З 1979 року члени Європарламенту обираються прямим голосуванням громадян, інтереси яких вони представляють.

Вибори до Парламенту відбуваються раз на п'ять років, і кожний громадянин ЄС має право обирати та бути обраним, незалежно від того, де він або вона мешкає в ЄС. Таким чином, Парламент виражає демократичну волю більш ніж 500 млн. громадян Євросоюзу й представляє їхні інтереси під час обговорення питань з іншими інституціями ЄС.

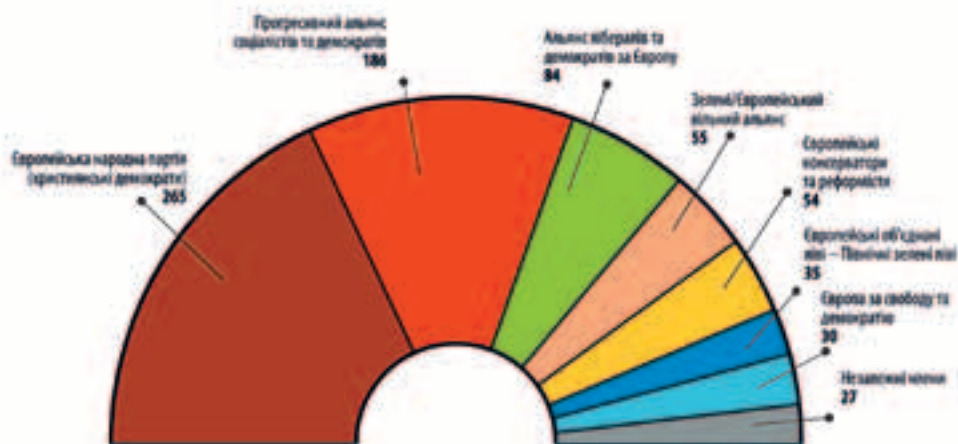
Останні вибори до Парламенту відбулися у червні 2009 р. Зараз до складу Європейського Парламенту входить 736 членів (парламентаріїв) з усіх 27 країн ЄС. Згідно з положеннями Лісабонської угоди,

з 2014 р. кількість членів Європейського Парламенту буде обмежуватися за схемою 750+1 (Президент Парламенту), а місця розподілятимуться за принципом «пониженої пропорційності»: мінімум 6 представників від держави, максимум – 96.

Члени Європейського Парламенту засідають не у блоках, сформованих за національною ознакою, а у загальноєвропейських політичних групах. В рамках цих груп члени Європейського Парламенту представляють увесь спектр поглядів на європейську політику від переконаних прихильників федералізму до неприхованих євроскептиків.

Президент Європейського Парламенту обирається терміном на два з половиною роки. Зараз цю посаду обіймає колишній прем'єр-міністр Польщі пан Єжи Бузек.

Розподіл місць в Європарламенті по політичним групам

Розподіл місць по країнам

Австрія	17	Люксембург	6
Бельгія	22	Мальта	5
Болгарія	17	Нідерланди	25
Велика Британія	72	Польща	50
Угорщина	22	Португалія	22
Німеччина	99	Румунія	33
Греція	22	Словаччина	13
Данія	13	Словенія	7
Ірландія	12	Фінляндія	13
Іспанія	50	Франція	72
Італія	72	Чеська Республіка	22
Кіпр	6	Швеція	18
Латвія	8	Естонія	6
Литва	12	ВСЬОГО	736

Ежи Бузек, Президент Європейського Парламенту, та Герман ван Ромпей, Президент Європейської Ради, Брюссель, листопад 2010 року

Де засідає Парламент?

Європейський Парламент засідає в Бельгії, Франції й Люксембурзі.

Щомісячні пленарні сесії для всіх членів Європарламенту проходять у французькому Страсбурзі (місце знаходження Європарламенту). Засідання комісій і політичних груп, а також додаткові пленарні сесії проходять у Брюсселі (Бельгія), а Люксембург – місце розташування адміністративних офісів (Генерального секретаріату).

Чим займається Парламент?

На сьогоднішній день Європейський Парламент виконує три основні функції:

законодавчу, бюджетну та функцію демократичного нагляду.

1. Законодавчі функції

З 1 грудня 2009 року, від моменту, коли набув чинності Лісабонський договір, Європейський Парламент отримав такі самі законодавчі функції, що і

Рада Європейського Союзу. Відтоді переважна більшість законодавчих актів ЄС ухвалюється спільно Радою ЄС та Європейським Парламентом. Така спільна законотворча діяльність цих двох інституцій називається «спільним ухваленням рішень» і застосовується до законодавства в багатьох сферах. (див. вище «Процес прийняття рішень в ЄС»).

Парламент також ініціює прийняття нових законодавчих актів, аналізуючи щорічну програму діяльності Європейської Комісії. Парламент визначає, які нові закони доцільно було б прийняти, і звертається до Комісії із проханням розробити такі законопроекти.

2. Бюджетні функції

Європейський Парламент також поділяє з Радою ЄС бюджетні повноваження. Щорічний бюджет ЄС затверджується спільно Парламентом і Радою ЄС.

Парламентський комітет з контролю за бюджетом здійснює контроль за його виконанням, і щороку Парламент ухвалює рішення щодо затвердження виконання Комісією бюджету за попередній фінансовий рік. Такий процес схвалення називається «дозвіл на виконання».

3. Функція демократичного нагляду

Європейський Парламент здійснює демократичний нагляд за діяльністю всіх інституцій ЄС. Зокрема, Європейська Комісія політично підзвітна Парламенту, який може винести їй вотум недовіри та закликати до відставки Комісії в повному складі.

Згідно з Лісабонським договором, Європейський Парламент має ухвалити кандидатуру Президента Європейської Комісії, запропоновану Радою ЄС.

У більш широкому розумінні Парламент здійснює контроль за допомогою регулярного розгляду звітів, які надсилає йому Комісія (загальні звіти, звіти про виконання бюджету тощо). Крім того, члени Парламенту постійно звертаються до Комісії із запитам, на які члени Комісії зобов'язані відповідати.

Парламент також проводить моніторинг діяльності Ради ЄС: члени Парламенту регулярно звертаються до Ради із запитам, а голова Ради відвідує пленарні засідання й бере участь у найбільш важливих обговореннях.

Парламент також здійснює демократичний контроль, розглядаючи звернення громадян і створюючи тимчасові комітети з їхнього розслідування.

Нарешті, Парламент бере активну участь у всіх самітах ЄС (зустрічі Європейської Ради). На відкритті самітів Президент Парламенту висловлює позицію з ключових питань і тем порядку денного Європейської Ради.

Як організована діяльність Парламенту?

Діяльність Парламенту складається з двох основних етапів:

- Підготовка пленарних сесій. Здійснюється членами Парламенту в різних парламентських комітетах, що спеціалізуються з конкретних питань діяльності ЄС, а також на основі звіту, який готує один з членів комітету,

Плакат, що закликає виборців Люксембургу взяти участь в перших прямих виборах до Європейського Парламенту в 1979 році.

якого називають «доповідачем». Обговорення цих питань проходить також у політичних групах.

- Безпосередньо пленарні сесії. Щорічно 12 чотириденних сесій проходять у Страсбурзі й 6 дводенних сесій – у Брюсселі. На цих сесіях Парламент розглядає законопроекти й голосує за внесення змін перш, ніж текст законопроекту буде прийнято в цілому.

Серед інших питань порядку денного можуть бути обговорення «повідомлень» Комісії, які визначають її наміри в певній сфері, або запити до Комісії чи Ради з актуальних питань в ЄС чи світі.

Рада Європейського Союзу: голос – держав-членів ЄС

ОСНОВНІ ФАКТИ

РОЛЬ:	законодавчий орган ЄС, що представляє країни-члени ЄС
ЧЛЕНИ:	міністри країн-членів ЄС
ГОЛОВУВАННЯ:	ротація кожні шість місяців
ЗАСІДАННЯ:	у Брюсселі (Бельгія); окрім квітня, червня й жовтня, коли засідання проводяться в Люксембурзі
АДРЕСА:	Rue de la Loi/Weststraat 175, B-1048 Brussels
ТЕЛЕФОН:	(+ 32-2) 285 61 11
АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ:	consilium.europa.eu

Рада Європейського Союзу – основний законодавчий орган ЄС. Як і Європейський Парламент, Рада була заснована в 1950-х роках згідно установчих договорів ЄС. Вона представляє держави – члени ЄС, і на засіданнях Ради присутні по одному міністру від кожного уряду країн-членів ЄС.

Питання порядку денного визначають, який міністр бере участь у засіданнях. Якщо, наприклад, Рада має обговорити питання охорони навколишнього середовища, то у засіданні беруть участь міністри охорони довкілля від усіх країн-членів ЄС, і тоді зустріч називається Радою з питань довкілля.

В 90-х роках існувало 22 конфігурації Ради ЄС, у 2000 кількість Рад була зменшена до 16, а у 2002 – до 9. З моменту вступу в дію Лісабонського договору (1 грудня 2009 року) Рада ЄС працює в десяти конфігураціях. Втім, інституцією вважається саме Рада ЄС, і всі рішення приймаються саме Радою ЄС без посилання на її окремі конфігурації.

Загалом існує десять різних конфігурацій Рад:

- Рада із загальних питань;
- Рада із зовнішніх відносин;
- Рада з питань економіки та фінансів (ЕКОФІН);
- Рада з питань правосуддя та внутрішніх справ;
- Рада з питань зайнятості, соціальної політики, охорони здоров'я та захисту прав споживачів;
- Рада з питань конкуренції (внутрішній ринок, промисловість, дослідження та космос);
- Рада з питань транспорту, телекомунікацій та енергетики;
- Рада з питань сільського господарства та рибальства;
- Рада з питань довкілля;
- Рада з питань освіти, молоді й культури.

Кожний міністр Ради уповноважений представляти свій уряд, тобто підпис міністра свідчить про зобов'язання всього уряду країни. Крім того, всі міністри в Раді підзвітні своїм національним парламентам і громадянам, яких вони представляють. Це забезпечує демократичну законність рішень Ради.

Чотири рази на рік президенти та/або прем'єр-міністри країн-членів ЄС збираються разом з Президентом Європейської Комісії як Європейська Рада. Ці так звані «саміти» визначають загальний курс політики ЄС та вирішують питання, які не можуть бути вирішені на нижньому рівні (тобто міністрами на звичайних засіданнях Ради).

Які функції виконує Рада?

Рада виконує шість головних функцій:

1. Затвердження законодавства ЄС спільно з Європейським Парламентом;
2. Координація широкого кола питань соціально-економічної політики держав-членів;
3. Ухвалення міжнародних угод між ЄС та іншими державами або міжнародними організаціями;
4. Затвердження бюджету ЄС спільно з Європейським Парламентом;
5. Розробка та виконання спільної зовнішньої та безпекової політики ЄС на основі керівних принципів, визначених Європейською Радою;
6. Координація співробітництва між національними судами та силами поліції у кримінальних справах.

Докладніше діяльність Ради викладена нижче.

1. Законодавство

Законодавство ЄС приймається спільно Радою ЄС й Європейським Парламентом. Така спільна законотворча діяльність цих двох інституцій називається «спільним ухваленням рішень» (див. вище «Процес прийняття рішень в ЄС»).

Зазвичай, пропозиції та законопроекти надходять від Європейської Комісії, і саме Комісія відповідає за належне втілення законодавства ЄС після того, як воно було прийнято.

2. Координація політики держав-членів ЄС

Країни ЄС вирішили мати загальну економічну політику, засновану на тісній координації національних економічних політик. Таку координацію здійснюють міністри економіки та фінансів, які разом утворюють Раду з питань економіки та фінансів (ЕКОФІН).

Вони також прагнуть створити нові робочі місця та поліпшити систему освіти, охорони здоров'я та соціального захисту. Хоча кожна країна ЄС відповідає за власну політику в цих сферах, члени ЄС погоджують загальні цілі та вивчають успішний досвід один одного. Цей процес, відомий як «відкритий метод координування», і відбувається в Раді ЄС.

3. Укладання міжнародних угод

Щороку Рада укладає (тобто офіційно підписує) низку угод між Європейським Союзом і країнами, що не входять до ЄС, а також з міжнародними організаціями. Ці угоди стосуються широкого кола питань у сфері торгівлі, співпраці та розвитку, або вони можуть стосуватися конкретних питань, таких як текстильна промисловість, рибальство, наука та технології, транспорт тощо.

3 січня 2011 р. у Раді ЄС головує Угорщина: інаугураційна зустріч

Крім того, Рада ЄС може укласти конвенції між країнами-членами ЄС, що, наприклад, регулюють діяльність акціонерних компаній та забезпечують консульський захист права. Конвенції також можуть стосуватися співпраці в сфері свободи, безпеки і правосуддя (див. далі).

4. Схвалення бюджету ЄС

Щорічний бюджет ЄС затверджується спільно Радою ЄС та Європейським Парламентом.

5. Спільна зовнішня та безпекова політика

Держави-члени ЄС розробляють спільну зовнішню та безпекову політику, хоча національні уряди країн ЄС зберігають незалежний контроль над зовнішньою політикою, безпекою й обороною. У той же час держави ЄС визнають переваги співпраці в цих питаннях, і Рада ЄС є тим основним форумом, де відбувається така

«міжурядова співпраця».

Ця співпраця не тільки охоплює питання оборони, але включає й завдання з управління кризовими ситуаціями, такі як гуманітарні й рятувальні операції й миротворчі місії. Країни ЄС намагаються мобілізувати та координувати власні військові й поліцейські сили, для того щоб використовувати їх разом з дипломатичними й економічними методами. Цими механізмами ЄС сприяв збереженню миру, розвитку демократії та економічному прогресу в таких країнах, як Індонезія, Демократична Республіка Конго, держави Південно-Східної Європи тощо.

6. Свобода, безпека та правосуддя

Громадяни ЄС вільні у виборі країни ЄС для проживання та роботи, отже вони повинні мати рівний доступ до цивільного судочинства будь-де в ЄС. Національним судам необхідно співпрацювати, щоб забезпечити, наприклад, що рішення суду у справі з розлучення чи опіки над

дитиною, виголошене в одній з країн ЄС, буде визнане в усіх інших країнах ЄС.

Вільний рух всередині ЄС є одним з найбільших благ для законослухняних громадян, але це може бути також використано і міжнародними злочинцями та терористами. Вирішення проблеми транскордонної злочинності вимагає транскордонного співробітництва між національними судами, силами поліції, митними та імміграційними службами всіх країн-членів ЄС.

Вони повинні забезпечити, щоб:

- зовнішні кордони ЄС ефективно охоронялися;
- митна служба та поліція обмінювалися інформацією про пересування підозрюваних у наркоторгівлі або контрабанді людьми;
- існували однакова процедура та однакове ставлення до шукачів притулку у всіх країнах-членах ЄС з метою запобігання «торгівлі громадянством».

Такі питання розглядаються Радою з правосуддя та внутрішніх справ, а саме міністрами юстиції та внутрішніх справ. Метою є утворення єдиного «простору свободи, безпеки та правосуддя» в межах кордонів ЄС.

Як організована робота Ради?

Головування в Раді

Раз на шість місяців у Раді ЄС відбувається ротація голови Ради, тобто кожна країна ЄС по черзі бере на себе відповідальність за порядок денний Ради й головує на всіх засіданнях Ради протягом шести місяців, забезпечуючи виконання законодавчих і політичних рішень, і виступає як посередник, знаходячи компроміси між державами-членами.

Однією з новацій, введених Лісабонським договором, є те, що у Раді ЄС з питань зовнішніх відносин постійно головуватиме Високий представник Європейського Союзу з питань зовнішніх відносин і

Вільне пересування громадян та товарів в ЄС уможливили зникнення подібних митних перевірок під час подорожей Європою

безпекової політики, який одночасно є Віце-президентом Європейської Комісії.

Процедура прийняття рішень

Рішення в Раді ЄС приймаються шляхом голосування. Кожна країна має певну кількість голосів у Раді ЄС, відповідно кількості її населення. Чим більше населення країни, тим більшою кількістю голосів вона представлена, але при цьому кількість голосів є строго пропорційною і зміненою на користь малонаселених країн.

Розподіл голосів за країнами

Франція, Німеччина, Італія та Великобританія	29
Польща та Іспанія	27
Румунія	14
Нідерланди	13
Бельгія, Чеська Республіка, Греція, Угорщина та Португалія	12
Австрія, Болгарія і Швеція	10
Данія, Фінляндія, Ірландія, Литва й Словаччина	7
Кіпр, Естонія, Латвія, Люксембург і Словенія	4
Мальта	3
ВСЬОГО	345

Голосування кваліфікованою більшістю

Найпоширеніша процедура голосування в Раді - голосування кваліфікованою більшістю. Це означає, що для прийняття пропозиції необхідно, щоб за неї була віддана певна мінімальна кількість голосів.

Однак у деяких особливо делікатних питаннях, таких як спільна зовнішня та безпекова політика, оподаткування, надання притулку та імміграційна політика, рішення Ради мають прийматися

одноставно. Тобто всі країни-члени мають право вето при вирішенні цих питань. Кваліфікована більшість вважається досягнутою, якщо:

- більшість держав-членів (принаймні 14), які представляють не менше 62% населення ЄС, схвалюють пропозицію, і
- мінімум 255 голосів віддані «за», що становить 73,91% від загальної кількості голосів.

З 1 листопада 2014 року почне діяти система «подвійної більшості»: рішення Ради потребуватимуть підтримки 55% держав-членів ЄС (не менше 15), які представляють щонайменше 65% населення Європейського Союзу. Така система ставить країни з меншою чисельністю населення на один рівень з більшими державами-членами ЄС.

З 1 листопада 2014 року почне діяти система «подвійної більшості»: рішення Ради потребуватимуть підтримки 55% держав-членів ЄС (не менше 15), які представляють щонайменше 65% населення Європейського Союзу. Така система ставить країни з меншою чисельністю населення на один рівень з більшими державами-членами ЄС.

ЄС допомагає в навчанні та розбудові сил поліції у неспокійних регіонах, роблячи акцент на важливості гарних відносин у громаді

Європейська Комісія: захист спільних інтересів

ОСНОВНІ ФАКТИ

РОЛЬ:	виконавчий орган та ініціатор законопроектів
СКЛАД:	27 членів: по одному від кожної держави – члена ЄС
ТЕРМІН ПОВНОВАЖЕНЬ:	5 років (2010–2014)
АДРЕСА:	B-1049 Brussels
ТЕЛЕФОН:	(+ 32-2) 299 11 11
АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ:	ec.europa.eu

Європейська Комісія - незалежний від національних урядів орган, який представляє і захищає інтереси ЄС у цілому. Європейська Комісія – це єдина інституція, що має право ініціювати законодавство для розгляду в Парламенті та Раді ЄС. Вона також управляє та втілює політику і бюджет ЄС, відстежує дотримання європейського законодавства країнами ЄС і європейськими компаніями, а до порушників може застосовувати відповідні процедури аж до притягнення до Європейського Суду чи накладення санкцій.

Європейська Комісія, як Парламент та Рада ЄС, була створена в 1950-х роках згідно установчих договорів ЄС.

Що таке Комісія?

Термін «Комісія» уживається у двох значеннях. По-перше, коли йдеться про групу людей: це команда чоловіків і

жінок - по одному представнику від кожної країни ЄС - призначених для управління інституцією та прийняття рішень. По-друге, термін «Комісія» вживається стосовно самої інституції та її персоналу.

Неофіційно членів Комісії називають комісарами. Всі вони раніше обіймали політичні пости у країнах походження, багато хто були міністрами урядів, але як члени Комісії вони зобов'язані діяти в інтересах Союзу в цілому й не керуватися вказівкам урядів своїх країн.

Президент та члени Європейської Комісії призначаються на кожні п'ять років – через шість місяців після виборів Європейського Парламенту. Згідно з Лісабонським договором, Президента Європейської Комісії обирає Європейський Парламент за поданням Ради ЄС, а члени Комісії обираються шляхом голосування у Раді за принципом кваліфікованої більшості.

Європейська Комісія в теперішньому

складі працюватиме з 2010 по 2014 рр. Президент Європейської Комісії – Жозе Мануел Баррозу (Португалія).

Європейська Комісія політично підзвітна Європейському Парламенту, який має повноваження розпустити Комісію після винесення їй вотуму недовіри. Окремі члени Комісії мають подати у відставку за вимогою Президента, схваленою іншими комісарами.

Комісія бере участь у всіх сесіях Парламенту, де вона уточнює та роз'яснює свою політику. Члени Комісії також відповідають на письмові й усні запити членів Парламенту.

Повсякденну роботу Комісії виконують адміністративні працівники, експерти, перекладачі та секретарі. Всього в Комісії працює приблизно 23 000 чиновників. Ця цифра на перший погляд може здатися великою, але насправді це менше, ніж кількість працівників у міській раді середнього європейського міста.

Які функції Комісії?

Європейська Комісія виконує чотири головні функції:

- пропонує нові законопроекти Парламенту і Раді;
- управляє та втілює політику і бюджет ЄС;
- забезпечує дотримання європейського

законодавства (разом з Судом ЄС);

1. Розробка нових законопроектів

Комісія має “право ініціативи”. Інакше кажучи, Комісія відповідає за розробку нових законопроектів які потім вона подає до Парламенту та Ради. Ці пропозиції покликані захищати інтереси Союзу і його громадян, а не інтереси конкретних країн або галузей.

Перед тим як виступити з новою ініціативою, Комісія повинна добре вивчити ситуацію і знати проблеми, що виникають у Європі. Комісія також повинна визначити, чи буде європейське законодавство найкращим способом вирішення цих проблем. Саме тому Комісія підтримує постійний зв'язок з широким колом різних груп та з двома дорадчими органами – Європейським економічним і соціальним комітетом, і Комітетом регіонів. Комісія також враховує думку національних парламентів та урядів.

Комісія пропонує вдатися до дій на рівні ЄС тільки в тому випадку, якщо проблему не можна вирішити більш ефективно завдяки мірам на рівні країни, регіону або місцевої влади. Цей принцип вирішувати питання на найнижчому можливому рівні називається “принципом субсидіарності”.

Проте, якщо Комісія дійшла висновку, що необхідно прийняття нового європейського законодавства, вона виносить пропозицію, що, на її думку,

До складу Європейської Комісії входить по одному представнику від кожної країни ЄС.

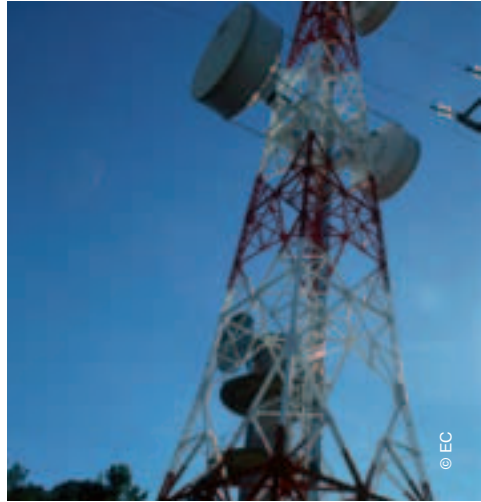
найбільш ефективно вирішує проблему та задовольняє найширше коло інтересів. Для отримання всіх деталей по суті питання Комісія проводить консультації з експертами, які входять до складу різних комітетів і робочих груп. Комісія регулярно публікує «Зелені» і «Білі» книги, проводить слухання, враховує думки громадянського суспільства і замовляє експертні дослідження, а також часто безпосередньо радиться з громадянами, перед тим як подати законопроект. Все це робиться для того, щоб мати якомога повну картину ситуації.

2. Здійснення політики ЄС і керування бюджетом

В обов'язки Комісії як виконавчого органу Європейського Союзу входить управління бюджетом ЄС та його виконання.

Більша частина видатків провадиться національними та місцевими органами влади, проте Комісія здійснює контроль за цією діяльністю - в свою чергу, під наглядом Рахункової палати. Діяльність обох інституцій спрямована на забезпечення ефективного фінансового менеджменту. Тільки після згоди Європейського Парламенту із щорічним звітом Рахункової палати, Парламент затверджує дії Комісії з виконання бюджету.

Комісія впроваджує рішення, прийняті Парламентом і Радою ЄС в таких сферах, як спільна сільськогосподарська політика, рибальська промисловість, енергетика, регіональний розвиток, екологія, молодь, освітні програми й обміни. Комісія також відіграє головну роль у політиці конкуренції, забезпечуючи рівні правила гри для бізнесу. Комісія може виступити проти злиття компаній, якщо,

ЄС надає фінансування на поліпшення інфраструктури в галузі телекомунікацій у своїх менш заможних регіонах

на її думку, це приведе до порушення чесної конкуренції. Комісія також слідкує за тим, щоб країни ЄС не надавали своїм галузям промисловості такі субсидії, які б призводили до порушення принципів конкуренції.

3. Забезпечення дотримання європейського законодавства

Комісія виступає в якості «опікуна договорів». Це означає, що Комісія разом з Судом ЄС забезпечує правильне й належне застосування законодавчих актів ЄС всіма країнами-членами ЄС.

Якщо Комісія виявила, що якась із країн ЄС не дотримується законодавства ЄС, тобто порушує свої юридичні зобов'язання, Комісія починає процес, що має назву «процедура порушення». Спочатку Комісія направляє уряду цієї країни офіційний лист, у якому вказує на порушення законодавства ЄС, і призначає термін для докладного пояснення, що країна повинна надати Комісії.

Якщо країна-член ЄС не надає задовільного пояснення або ж не виправляє ситуацію, Комісія направляє другий лист, підтверджуючи, що законодавство ЄС було порушено й встановлює кінцевий строк для його виправлення. Якщо в результаті такої процедури ситуація не змінюється, тоді Комісія передає справу до Суду ЄС, що уповноважений накладати стягнення. Рішення Суду має обов'язковий характер для країн-членів і інституцій ЄС.

Як організована діяльність Комісії?

Президент Комісії визначає, за яку галузь відповідатиме той чи інший комісар та, в разі потреби, змінює сфери відповідальності протягом терміну дії повноважень Комісії.

Як правило, Комісія засідає раз на тиждень по середах у Брюсселі. Кожний пункт порядку денного представляє член Комісії, відповідальний за цю галузь, після чого вся Комісія ухвалює колективне рішення з цього питання.

Співробітники Комісії працюють в 43 департаментах, які називаються «Генеральними директоратами» (ГД) і «службами» (наприклад, Юридична служба). Кожний ГД відповідає за конкретну сферу діяльності та очолюється Генеральним директором, який підпорядкований одному з членів Комісії. Загальну координацію забезпечує Генеральний секретаріат, що організовує щотижневі засідання Комісії. Його очолює Генеральний секретар, підзвітний безпосередньо Президенту Комісії.

Фактично в ГД розробляються нові законопроекти, але офіційного статусу вони набувають лише після схвалення Комісією на щотижневих засіданнях. Процедура виглядає приблизно таким чином:

Скажімо, Комісія вважає за необхідне

запровадити закон ЄС, щоб попередити забруднення європейських рік. Генеральний директорат з питань охорони довкілля розробляє пропозицію, засновану на всебічних консультаціях із представниками європейської промисловості, фермерами, міністрами охорони навколишнього середовища країн ЄС та екологічними організаціями. Запропонований проект також обговорюється з іншими відділами Комісії, та перевіряється Юридичною службою і Генеральним секретаріатом.

Після того як пропозиція повністю підготовлена, її вносять до порядку денного наступного засідання Комісії. Якщо щонайменше 14 з 27 комісарів голосують «за», Комісія приймає його і тоді цей законопроект має безумовну підтримку членів Комісії. Після цього документ направляється на розгляд Ради ЄС та Європейського Парламенту. Комісія може вносити зміни до документу на основі коментарів з цих двох інституцій і потім надсилає пропозицію на фінальний розгляд.

Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозо на власні очі бачить, які наслідки зміна клімату має в Гренландії

Європейська Рада

ОСНОВНІ ФАКТИ

РОЛЬ:	визначає політичне спрямування та пріоритети Європейського Союзу
СКЛАД:	Голови держав та урядів 27 країн-членів ЄС: президенти та прем'єр-міністри
АДРЕСА:	Justus Lipsius building, Rue de la Loi 175, 1048 Brussels
ТЕЛЕФОН:	+32 (0)2 281 63 19
АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ:	www.european-council.europa.eu

Європейська Рада – це найвища інституція ЄС, яка складається з голів держав та урядів країн-членів ЄС: президентів та прем'єр-міністрів. Саме Європейська Рада узгоджує найбільш важливі та значні для ЄС рішення та визначає політичне спрямування та пріоритети Європейського Союзу.

Європейську Раду було створено у 1974 році з метою організації неформального форуму для обговорень між головами держав та урядів країн-членів ЄС. Доволі скоро цей форум перетворився на орган, який визначав основні цілі Європейського Союзу та встановлював пріоритети їх виконання. Європейська Рада отримала формальний статус згідно з Маастрихтським договором 1992 року, який закріпив її основну функцію як «визначення політичного спрямування та пріоритетів Європейського Союзу». З 1 грудня 2009 року, згідно з Лісабонським договором, Європейська Рада стала повноправною інституцією ЄС з чітко визначеною роллю.

Лісабонським договором запроваджено нову посаду Президента Європейської Ради, якого її члени обирають на термін до 5 років. Першим Президентом Європейської Ради обрано Германа Ван Ромпея, який до того обіймав посаду прем'єр-міністра Бельгії.

Наявність посади Президента Європейської Ради надає діям ЄС більшої видимості та послідовності. Президент головує на засіданнях Ради, спрямовує її роботу та представляє ЄС на найвищому рівні за кордоном. До набуття Лісабонським договором чинності у Європейській Раді головували голови держав, які позмінно очолювали ЄС протягом шести місяців свого головування.

Зустрічі Європейської Ради зазвичай проводяться чотири рази на рік. Проте, за особливих обставин протягом одного-двох тижнів може скликатись позачергова, так звана надзвичайна Європейська Рада.

Високий представник Європейського Союзу з закордонних справ та безпекової політики

ОСНОВНІ ФАКТИ

РОЛЬ:	впроваджує спільну зовнішню та безпекову політику Європейського Союзу
ТЕЛЕФОН:	+32 (0) 295 19 15 (Речники Високого представника ЄС з закордонних справ та безпекової політики)
АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ:	eeas.europa.eu

Згідно з Лісабонським договором, у ЄС створено нову посаду керівника спільної зовнішньої та безпекової політики і спільної оборонної політики. Першою на посаду Високого представника ЄС з закордонних справ та безпекової політики, який одночасно є Віце-президентом Європейської Комісії, було призначено Кетрін Ештон, котра доти працювала Комісаром ЄС з питань торгівлі.

Високий представник ЄС з закордонних справ та безпекової політики призначається Європейською Радою. Він (вона) головує у Раді міністрів закордонних справ. Високий представник має вносити пропозиції щодо сфери його (її) компетенції, здійснювати зовнішню політику від імені Ради та представляти позицію ЄС на міжнародній арені. Це зроблено для того, аби ЄС міг краще захищати свої інтереси та цінності в світі, а також виступати на міжнародній арені з єдиною позицією.

7 липня 2010 року Європейський Парламент схвалив концепцію нового зовнішньополітичного органу ЄС – Європейської служби зовнішньої дії.

До створення цієї служби спонукали зміни, запроваджені Лісабонським договором, який суттєво посилив роль наднаціональних структур у закордонній політиці Союзу. Головним завданням Служби є координування зовнішньої політики ЄС між його головними інституціями (Радою ЄС, Європейською Комісією, Європейським Парламентом) та державами-членами Союзу, а також дієва репрезентація Європейського Союзу за кордоном. При цьому контроль над програмами зовнішньої співпраці, політикою сприяння розвитку та політикою сусідства залишиться, як і раніше, за Європейською Комісією.

Головний дипломатичний орган ЄС складатиметься з центральної адміністрації та 136 Представництв ЄС за кордоном.

Європейський суд (Суд справедливості): забезпечення законності

ОСНОВНІ ФАКТИ

ФУНКЦІЇ:	вносити юридичні рішення у справах, які в ньому розглядаються
СКЛАД:	по одному судді від кожної держави – члена ЄС; 8 генеральних адвокатів
СУД ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ:	по одному судді від кожної держави – члена ЄС
ТРИБУНАЛ ЦИВІЛЬНОЇ СЛУЖБИ:	7 суддів
ТЕРМІН ПОВНОВАЖЕНЬ:	шестирічний поновлювальний термін
АДРЕСА:	Boulevard Konrad Adenauer, L-2925, Luxembourg
ТЕЛЕФОН:	(+352) 4303-1
АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ:	curia.europa.eu

Європейський суд (Суд справедливості) був заснований відповідно до Угоди про Європейське об'єднання вугілля та сталі у 1952 році і розташований у Люксембурзі.

Європейський суд складається з трьох установ: безпосередньо Європейський суд (Суд справедливості), Суд першої інстанції (створений у 1988 році) та Трибунал цивільної служби (створений у 2004 році).

Суд забезпечує єдине тлумачення й застосування законодавства ЄС всіма країнами ЄС, оскільки закон є єдиним для всіх. Так, наприклад, Суд гарантує, що національні суди не приймають різні рішення з однієї справи. Суд уповноважений регулювати юридичні суперечки між державами - членами ЄС, інститутами ЄС, компаніями й фізичними особами.

До складу суду входить по одному судді від кожної країни ЄС. Таким чином, у Суді представлені національні юридичні системи

всіх країн ЄС. Однак з метою підвищення ефективності своєї роботи Суд рідко засідає в повному складі. Звичайно засідання проходять у форматі «Великої палати» з 13 суддів або у форматі колегій з 5 або 3 суддів.

У Суді також працюють 8 генеральних адвокатів, які виносять вмотивовану точку зору у справах, які розглядаються в Суді. Роблять вони це публічно і неупереджено.

Незаангажованість суддів та генеральних адвокатів не підлягає жодному сумніву. Вони мають кваліфікацію та компетенцію, необхідну для призначення на найвищі юридичні посади у власних країнах. Вони призначаються до Суду ЄС за спільною згодою урядів країн ЄС на шестирічний термін з правом повторного призначення.

В 1988 році був створений Суд першої інстанції, який має на меті допомагати Суду ЄС впоратися з великою кількістю справ, які виносяться на його розгляд, та забезпечити

громадянам кращий юридичний захист. Суд першої інстанції, що діє при Європейському Суді, виносить рішення у певних справах, зокрема, у випадку позовів фізичних осіб, компаній, деяких організацій, та у справах, що стосуються порушень правил конкуренції. В цьому суді також представлені по одному судді від кожної держави ЄС.

Трибунал цивільної служби Європейського Союзу виступає арбітром у суперечках між Євросоюзом і його цивільною службою. Трибунал складається з семи суддів і діє при Суді першої інстанції.

На чолі Європейського Суду, Суду першої інстанції й Трибуналу цивільної служби стоять голови, яких обирають судді строком на три роки із правом повторного призначення.

Які функції виконує Суд?

Суд виносить рішення у справах, які він розглядає. Є п'ять найбільш типових справ:

1) клопотання про попереднє рішення;

2) позови у зв'язку з невиконанням зобов'язань;

3) позови про визнання рішень недійсними;

4) позови про бездіяльність;

5) позови про збитки.

Далі подається більш детальна інформація по ці справи.

1. Попереднє рішення

Суди у всіх країнах ЄС несуть відповідальність за належне впровадження законодавства ЄС на території своєї країни. Але існує ризик того, що в різних країнах суди по-різному можуть тлумачити закони ЄС.

З метою запобігання цьому існує процедура «попереднього рішення». Це означає, що якщо національний суд має якісь сумніви щодо тлумачення чи юридичної сили закону ЄС, він може, а іноді і повинен, звернутися за порадою до Європейського Суду. Така порада надається у формі «попереднього рішення».

© Alamy/Imageselect

Стюардеси декілька разів вигравали декілька разів від рішень Суду ЄС щодо рівної оплати праці та рівних прав.

2. Позови у зв'язку з невиконанням зобов'язань

Комісія може ініціювати такий позов, якщо в неї є підстави вважати, що держава - член ЄС не виконує свої зобов'язання відповідно до законодавства ЄС. Такий позов може бути ініційований і іншою державою-членом ЄС.

У будь-якому разі Суд вивчає цю ситуацію і виносить своє рішення. Якщо виявиться, що країна ЄС, яку звинувачують у порушенні, справді припустилася помилки, вона відразу ж повинна виправити ситуацію. В разі, якщо Суд виявить невиконання свого рішення країною-членом ЄС він може накладати на країну штрафні санкції.

3. Позови про визнання рішень недійсними

Якщо якась країна ЄС, Рада, Комісія або, за певних умов, Парламент вважають, що конкретний правовий акт ЄС не є правомірним, вони можуть звернутися до Суду з проханням його скасувати.

Позови про скасування можуть також ініціювати фізичні особи, які звертаються до Суду з проханням скасувати певний закон, оскільки він безпосередньо та негативно впливає на них.

Якщо Суд вважає, що закон про який йдеться, був прийнятий з порушенням відповідної процедури, або якщо він невірно базується на установчих договорах, він може оголосити його недійсним та таким, що не має юридичної сили.

4. Позови про бездіяльність

Установчі договори вимагають, щоб Європейський Парламент, Рада ЄС та Комісія виносили певні рішення за певних обставин. Якщо вони цього не роблять, держави, інші інституції ЄС та, в окремих випадках, фізичні особи і компанії можуть подати скаргу до Суду, щоб це порушення

було офіційно зареєстроване.

5. Позови про збитки

Громадяни або компанії, які зазнали збитків в результаті дій або бездіяльності Співтовариства або його співробітників, можуть подати позов до Суду першої інстанції про одержання компенсації.

Як організована робота Суду?

Справи подаються на реєстрацію, і за кожною справою закріплюються конкретний суддя та генеральний адвокат. Далі процедура проходить дві стадії: спочатку - письмову, потім - усну.

На першій стадії всі причетні сторони подають письмові заяви, і закріплений за справою суддя складає звіт, у якому узагальнює ці заяви й викладає юридичні обставини справи.

Потім настає друга стадія – публічне слухання. В залежності від важливості та складності справи такі слухання проходять перед колегією у складі з трьох, п'яти або тринадцяти суддів або за присутності всього Суду. На слуханнях адвокати сторін представляють справу суддям і генеральному адвокату, які можуть вимагати роз'яснень. Генеральний адвокат виносить своє рішення, після чого судді радяться й повідомляють остаточне рішення. Вони не обов'язково погоджуються з думкою генерального адвоката.

Рішення Суду приймаються більшістю голосів і оголошуються на публічних слуханнях. Інші точки зору, що суперечать загальному рішення Суду, не оприлюднюються. Кожне рішення публікується в день його виголошення.

Процедура Суду першої інстанції подібна тій, що описана вище, за винятком того, що в цьому випадку немає рішення генерального адвоката.

Європейський суд аудиторів: забезпечення вартості ваших грошей

ОСНОВНІ ФАКТИ

ФУНКЦІЇ:	перевіряє належне використання фондів ЄС
СКЛАД:	по одному представнику від кожної країни ЄС
ТЕРМІН ПОВНОВАЖЕНЬ:	члени призначаються на поновлювальний шестирічний термін
АДРЕСА:	12 rue Alcide de Gasperi, L-1615 Luxemburg
ТЕЛЕФОН:	(+352) 4398-1
АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ:	eca.europa.eu

Суд аудиторів (Рахункова палата) заснований у 1975 році, місце знаходження – Люксембург. Суд аудиторів перевіряє правильність використання фондів ЄС, забезпечуючи, щоб громадяни ЄС отримували максимальну вартість своїх грошей. Суд має право проводити аудит будь-якої особи чи організації, що розпоряджається коштами ЄС.

У складі Суду – по одному члену від кожної країни ЄС, які призначаються Радою на поновлювальний шестирічний термін. Члени Суду обирають серед себе Голову на поновлювальний трирічний термін.

Які функції Суду?

Головна функція Суду – здійснювати контроль за виконанням бюджету, іншими словами, перевіряти, щоб доходи та витрати ЄС були легальними

та прозорими, та забезпечувати якісний фінансовий менеджмент. Діяльність Суду гарантує економічність, ефективність, результативність та відкритість функціонування системи ЄС.

Для виконання цих завдань Суд може перевіряти звіти усіх осіб та організацій, що причетні до доходів чи витрат ЄС. Часто Суд проводить перевірки на місцях. Результати перевірок фіксуються у письмових звітах, до яких привертається увага Комісії та країн-членів ЄС.

Для ефективного виконання цієї роботи Суд аудиторів в своїй діяльності повинен бути незалежним від інших інституцій ЄС, але, в той же час бути з ними у постійному контакті.

Одна із ключових функцій Суду – надавати допомогу бюджетним органам ЄС (Європейському Парламенту та Раді ЄС), щорічно подаючи їм звіт за

попередній фінансовий рік. Коментарі й зауваження щодо цього звіту відіграють важливу роль у процесі прийняття рішень Парламентом: схвалити або не схвалити діяльність Комісії з управління бюджетними коштами. В разі схвальної відповіді, Суд аудиторів направляє в Раду й Парламент лист-гарантію в тому, що гроші європейських громадян використовуються за призначенням. Суд також інформує громадян про результати своєї роботи шляхом тематичних звітів.

Як організована діяльність Суду?

Штат Суду аудиторів складається із близько 800 співробітників, включаючи разом з аудиторами адміністративний

персонал і перекладачів. Аудитори об'єднані в аудиторські групи. Вони готують попередні звіти, рішення по яких виносить Суд.

Аудитори часто виїжджають із інспекціями до інших інституцій ЄС, країн-членів ЄС і країн, що одержують допомогу від ЄС. Насправді, хоч робота й пов'язана із грошима, відповідальність за які несе Комісія, на практиці 90% доходів та витрат контролюються національними урядами.

Суд аудиторів не має самостійних юридичних повноважень. Якщо аудитори розкривають факти шахрайства чи порушення правил, то вони інформують про це OLAF - Європейське бюро з протидії шахрайству, що має особливий статус, який гарантує його автономію.

© Van Parys Media

Ярлики на вухах корів допомагають аудиторам ЄС відслідковувати, як були витрачені кошти ЄС

Європейський економічний і соціальний комітет: голос громадянського суспільства

ОСНОВНІ ФАКТИ

ФУНКЦІЇ:	представляє організоване громадянське суспільство
СКЛАД:	344 члени
ТЕРМІН:	5 років з можливістю поновлення
ЗАСІДАННЯ:	щомісяця у Брюсселі
АДРЕСА:	Rue Belliard 99, B-1040 Brussels
ТЕЛЕФОН:	(32-2) 546 90 11
АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ:	eesc.europa.eu

Заснований в 1957 р. відповідно до Римського договору, Європейський економічний і соціальний комітет (ЄЕСК) складається з 344 членів. Кількість членів від кожної держави приблизно відповідає розміру населення кожної із країн ЄС. Розподіл по країнах такий:

Франція, Німеччина, Італія та Велика Британія	24
Польща та Іспанія	21
Румунія	15
Австрія, Бельгія, Болгарія, Чеська Республіка, Греція, Угорщина, Нідерланди, Португалія і Швеція	12
Данія, Фінляндія, Ірландія, Литва і Словаччина	9
Естонія, Латвія і Словенія	7
Кіпр і Люксембург	6
Мальта	5
ВСЬОГО	344

ЄЕСК - це дорадчий орган, що надає представникам різних груп (організації роботодавців, профспілки, споживчі товариства тощо) офіційну платформу для вираження своїх поглядів з питань, що стосуються функціонування та діяльності ЄС.

Кандидатури членів Комітету висувають уряди країн ЄС, після чого вони затверджуються Радою Європейського Союзу, на п'ятирічний строк із правом продовження. Останній склад Комітету було призначено у жовтні 2010 року зі строком повноваження до 2015 року.

Комітет засідає на пленарному засіданні, у підготовці роботи якого беруть участь шість підкомітетів, які називаються секціями; кожна з них спеціалізується на певних питаннях. Комітет обирає Голову та двох заступників на дворічний термін.

Які функції ЄЕСК?

Європейський економічний і соціальний комітет виконує три основні функції:

- консулює Раду Європейського Союзу, Європейську Комісію та Європейський Парламент на їхнє прохання або за власною ініціативою;
- сприяє більш активній участі громадянського суспільства в діяльності ЄС;
- сприяє підвищенню ролі громадянського суспільства в країнах, які не є членами ЄС і надає допомогу в створенні дорадчих структур.

Ініціативи та висновки Комітету надходять до більших інституцій – Ради, Комісії та Європейського Парламенту. З ним мають бути проведені консультації перед прийняттям рішень з питань соціальної та економічної політики, регіональної політики та політики з охорони довкілля. Відповідно Комітет відіграє ключову роль у процесі прийняття рішень в ЄС. ЄЕСК є містком між Союзом та його громадянами, що сприяє створенню більш демократичного, прозорого суспільства в Європі.

Хто є членами ЄЕСК?

Члени Комітету працюють, головним чином, у країнах походження і утворюють три групи, що представляють інтереси роботодавців, працівників та різних соціально-економічних груп.

Група роботодавців, що представляє інтереси роботодавців, складається із представників приватного і державного секторів промисловості, малого і середнього бізнесу, торгових палат, оптових і роздрібних торговців, банківського сектору і страхових компаній, транспорту і сільського господарства.

Група працівників включає всі категорії робітників та службовців, як розумової, так і фізичної праці. Вони представляють національні профспілкові організації.

Третя група членів Комітету представляє інтереси широких груп населення. Сюди входять неурядові організації, організації фермерів, малого бізнесу, ремісників, кооперативів, неприбуткові асоціації, організації споживачів та екологічні організації, наукові та академічні співтовариства та асоціації, що представляють інтереси родин та інвалідів.

© Van Pays Media

Організації, що представляють інтереси сім'ї, є одними з багатьох суспільних груп, чий голос можна почути через ЄЕСК

Комітет регіонів: голос місцевої влади

ОСНОВНІ ФАКТИ

ФУНКЦІЇ:	представляє регіональні й місцеві органи влади
СКЛАД:	344 члени
ТЕРМІН:	5 років
ЗАСІДАННЯ:	Брюссель, 5 пленарних засідань на рік
АДРЕСА:	Rue Belliard 101, B-1040 Brussels
ТЕЛЕФОН:	(+ 32-2) 282 22 11
АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ:	cor.europa.eu

Виходячи з того, що біля третини законодавчих актів ЄС впроваджуються на місцевому або регіональному рівнях, видається доволі логічним те, що представники регіональних та місцевих органів влади повинні мати можливість висловити свої думки щодо розробки нових законів ЄС.

У 1994 році було засновано Комітет регіонів, який і представляє регіональні та місцеві органи влади.

Комітет регіонів нараховує на даний момент 344 члена, що приблизно відображає кількість населення по країнах ЄС.

Розподіл по країнах є таким:

Франція, Німеччина, Італія та Велика Британія	24
Польща та Іспанія	21
Румунія	15

Австрія, Бельгія, Болгарія, Чеська Республіка, Греція, Угорщина, Нідерланди, Португалія і Швеція	12
Данія, Фінляндія, Ірландія, Литва і Словаччина	9
Естонія, Латвія і Словенія	7
Кіпр і Люксембург	6
Мальта	5
ВСЬОГО	344

Комітет є дорадчим органом, що складається із представників європейської регіональної й місцевої влади. Комітет консулює з питань, що стосуються місцевої влади й регіональних адміністрацій, таких як: регіональна політика, питання охорони навколишнього середовища, освіти й транспорту.

Членами Комітету є виборні політики або ключові гравці місцевих або регіональних органів влади свого регіону. Вони

призначаються урядами країн ЄС та затверджуються Радою ЄС на п'ятирічний строк із правом наступного обрання. Кожна країна має власний спосіб для обрання членів, але вони мають відображати політичний та географічний баланс. Якщо вони втрачають обрану посаду у себе вдома, вони також мають вийти зі складу Комітету. Комітет обирає серед своїх членів Президента терміном на два роки.

Які функції Комітету?

Комітет регіонів представляє точку зору місцевої та регіональної влади на законодавство ЄС, подаючи свої висновки на пропозиції Комісії.

Комітет регіонів консультує Комісію й Раду з питань, що мають пряме відношення до місцевої й регіональної політики, але Комісія та Рада можуть звертатися в Комітет і з будь-яких інших питань. Комітет може приймати рішення за власною ініціативою і представляти їх Комісії, Раді та Парламенту.

Лісабонський договір суттєво зміцнив роль Комітету регіонів. Відтепер, Європейська Комісія має проводити консультації з місцевими і регіональними органами влади на самому початковому етапі підготовки законопроектів і, таким чином, Комітет регіонів залучений до розробки законопроектів від самого початку. Більше того, Лісабонський договір зобов'язує також і Європейський Парламент проводити консультації з Комітетом регіонів, що дозволяє Комітету надавати свої коментарі щодо поправок, внесених до законопроектів членами Парламенту.

Як організована діяльність Комітету

Щорічно Комітет регіонів проводить 5 пленарних сесій, на яких розробляється загальна політика та ухвалюються рішення.

Члени Комітету закріплені за шістьма спеціальними комісіями, в обов'язок яких входить підготовка пленарних сесій.

Доступ до професійного навчання та навчання протягом життя в Європі є одним з головних питань Комітету регіонів.

Європейський інвестиційний банк: фінансування економічного розвитку

ОСНОВНІ ФАКТИ

ФУНКЦІЇ:	фінансування економічного розвитку
СКЛАД:	країни-члени ЄС Рада директорів – 28, Керуючий комітет – 9
АДРЕСА:	100 Boulevard Konrad Adenauer, L-2950 Luxemburg
ТЕЛЕФОН:	(+352) 4379-1
АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ:	www.eib.org

Європейський інвестиційний банк (ЄІБ) було створено в 1958 році відповідно до Римського договору. Його основною роллю є фінансування проектів, що мають спільний інтерес для ЄС, таких як будівництво залізниць та доріг, аеропортів та програм із захисту навколишнього середовища. Також Банк займається інвестуванням в малий бізнес в ЄС, а також в економічний розвиток в країнах-кандидатах та країнах, що розвиваються.

Які функції банку?

ЄІБ - некомерційна установа, незалежна від бюджету ЄС. Банк фінансується з позик на фінансових ринках. Акціонери банку - держави Європейського Союзу - поєднують свої капітали, при цьому внесок кожної країни відображає її економічну вагу в Союзі.

Ця підтримка з боку країн ЄС забезпечила

ЄІБ найвищий кредитний рейтинг (AAA) на ринках капіталу, де в умовах великої конкуренції банк може одержати значний капітал. Це, в свою чергу, дає можливість банку інвестувати в проекти суспільного значення, які інакше не могли б отримати позики або одержали б кредит під вищі відсотки.

Проекти для інвестування відбираються дуже ретельно. На сьогоднішній момент серед пріоритетів Банку є підтримка наступних проектів:

- вирівнювання й зближення;
- малі й середні підприємства;
- екологічна стабільність;
- інновації;
- розвиток транс'європейської транспортної системи;
- стійка, конкурентна й надійна енергетика
- людський капітал, зокрема охорона здоров'я та освіта.

За межами ЄС ЄІБ працює більш ніж в 150 країнах світу: країнах-кандидатах і потенційних країнах-кандидатах, у країнах Середземноморського регіону й Східної Європи (включаючи Російську Федерацію), які входять у політику сусідства ЄС, у країнах Африки, у регіонах Карибського моря й Тихого океану, у країнах Азії й Латинської Америки. Позики в цих країнах зосереджені на наступному:

- розвиток приватного сектору;
- розвиток інфраструктури;
- безпека енергетичних запасів;
- екологічна стабільність.

ЄІБ також є найбільшим акціонером Європейського інвестиційного фонду, разом з яким вони утворюють «Групу ЄІБ». Фонд займається інвестуванням у венчурний капітал і надає гарантії малим та середнім підприємствам. Він не надає прями позики бізнесу й не інвестує у фірми. Замість цього він працює через банки та інших фінансових посередників, надаючи їм гарантії по кредитах для малих підприємств.

Фонд активно працює у всіх країнах ЄС, а також у країнах-кандидатах.

Як організована діяльність банку?

ЄІБ - автономна інституція. Він самостійно розробляє політику кредитування й позик, керуючись винятково перевагами кожного конкретного проекту й можливостями фінансових ринків. Банк щорічно звітує про свою діяльність.

Банк співпрацює з іншими інституціями ЄС. Наприклад, його представники можуть брати участь у діяльності комітетів Європейського Парламенту, а президент Банку відвідує засідання Ради ЄС, коли збираються міністри економіки та фінансів країн ЄС.

Рішення банку приймаються наступними органами:

- Правління складається з міністрів фінансів країн-членів ЄС. Воно затверджує загальну кредитну політику банку, його балансові та річні звіти, уповноважує банк фінансувати проекти за межами ЄС і ухвалює рішення щодо збільшення основного капіталу.
- Рада директорів, очолювана президентом Банку, нараховує 28 членів: по одному представнику від кожної країни ЄС та один представник від Європейської Комісії. Вона ухвалює рішення щодо політики позик і кредитування та забезпечує належне управління ЄІБ.
- Керуючий комітет – виконавчий орган, що контролює поточні операції ЄІБ і складається з 9 членів.

Європейський інвестиційний банк надав позику Чеській Республіці для посилення боротьби проти повеней.

Європейський центральный банк: управління євро

ОСНОВНІ ФАКТИ

ФУНКЦІЇ:	підтримує цінову стабільність у євросоні та проводить монетарну політику
СКЛАД:	Рада керуючих – 19; Генеральна рада – 29; Виконавча дирекція – 6
АДРЕСА:	Kaiserstrasse 29, D-60311 Frankfurt am Main
ТЕЛЕФОН:	(+49) 69 13 440
АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ:	www.ecb.eu

Європейський центральний банк (ЄЦБ) був заснований в 1998 році з метою управління євро та забезпечення цінової стабільності для більш ніж 2/3 населення ЄС, що користуються євро. ЄЦБ також розробляє й впроваджує монетарну політику в зоні євро.

Для виконання цих функцій ЄЦБ працює з Європейською системою центральних банків (ЄСЦБ). Країни, які на даний момент запровадили євро, разом входять до так званої «Євросони». А центральні банки цих країн разом з Європейським центральним банком утворюють Євросистему.

ЄЦБ повністю незалежний у своїй діяльності: ані ЄЦБ, ані національні центральні банки Євросистеми, ані жоден член органу, уповноважений приймати рішення, не може звертатися за інструкціями чи отримувати їх від інших

органів. Інституції ЄС та уряди країн ЄС повинні поважати цей принцип та не намагатися впливати на діяльність ЄЦБ або національних банків.

Які функції банку?

Одне з найголовніших завдань ЄЦБ – зберігати цінову стабільність в зоні євро, таким чином оберігаючи купівельну спроможність євро від впливу інфляції. ЄЦБ ставить на меті забезпечення того, щоб щорічне зростання споживчих цін не перевищувало 2%. Це досягається через встановлення відсоткових ставок на основі економічного та монетарного аналізу.

Як організована діяльність Банку?

Діяльність ЄЦБ організована за допомогою таких директивних органів.

Виконавча дирекція

Складається з Президента ЄЦБ,

віце-президента і чотирьох інших членів, одногослосно призначених президентами та прем'єр-міністрами країн Єврозони. Члени виконавчої дирекції призначаються на восьмирічний термін, що не підлягає продовженню.

Виконавча дирекція втілює монетарну політику, яку визначає Рада керуючих (див. нижче) та надає розпорядження національним центральним банкам. Вона також готує засідання Ради керуючих і здійснює щоденне керівництво ЄЦБ.

Рада керуючих

Рада керуючих - найвищий директивний орган Європейського центрального банку, що складається з 6 членів Виконавчої

дирекції та голів Центральних банків країн Єврозони. Її очолює Президент ЄЦБ. Основна функція Ради керуючих - визначення монетарної політики. Зокрема, Рада встановлює в Єврозоні відсоткові ставки, за якими комерційні банки можуть отримувати гроші від Центрального банку.

Генеральна рада

Генеральна рада ЄЦБ - третій директивний орган ЄЦБ, що складається з Президента ЄЦБ, віце-президента та голів національних центральних банків всіх країн ЄС. Генеральна рада виконує дорадчу та координаційну функцію ЄЦБ та веде підготовчу роботу для майбутнього розширення Єврозони.

■ 17 країн ЄС, які використовують євро (станом на 1 січня 2011 року)

■ Країни ЄС, які не використовують євро

Європейський Омбудсмен: розслідування ваших скарг

ОСНОВНІ ФАКТИ

ФУНКЦІЇ:	розглядає скарги від громадян ЄС щодо незадовільної діяльності офіційних інституцій та установ ЄС
ТЕРМІН ПОВНОВАЖЕНЬ:	5 років із можливістю поновлення
АДРЕСА:	1 Avenue du President Robert Schuman. BP 403 F-67001 Strasbourg
ТЕЛЕФОН:	(+33) 3 88 17 23 13
АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ:	ombudsman.europa.eu

Посада Європейського Омбудсмена з'явилася відповідно до Договору про Європейський Союз в 1992 році. Омбудсмен виступає в ролі посередника між громадянами ЄС і владою ЄС. Він уповноважений отримувати та розслідувати скарги громадян ЄС, компаній та організацій, а також всіх, хто проживає чи офіційно зареєстрований в країнах ЄС.

Омбудсмен обирається Європейським Парламентом на п'ятирічний поновлювальний термін, що відповідає законодавчому строку Парламенту.

Від квітня 2003 року на цій посаді працює Нікіфорос Діамандурос, який раніше був національним Омбудсменом Греції.

Які функції Омбудсмена?

Він допомагає викрити випадки порушення в адмініструванні в

інституціях та органах ЄС. «Порушення в адмініструванні» означають неефективне або погане адміністрування, тобто випадки, коли інституції ЄС залишалися бездіяльними, коли вони вдавалися до дій, що порушували принцип належного адміністрування чи права людини.

Такими прикладами є:

- несправедливе відношення;
- дискримінація;
- зловживання владою;
- відмова в наданні інформації або надання недостатньої інформації;
- невинуватене затягування у прийнятті рішень;
- невірна процедура.

Омбудсмен проводить розслідування після отримання скарги або за власною ініціативою. Він повністю незалежний і неупереджений у своїй діяльності. Він не

звертається з проханням про інструкції до урядів та організацій та не слідує їхнім розпорядженням.

Як можна подати скаргу Омбудсмену?

Якщо громадяни ЄС бажають подати скаргу про погане адміністрування на інституцію чи орган ЄС, перш за все, їм потрібно зв'язатися з цією інституцією чи органом через звичайні адміністративні канали та спробувати переконати їх виправити ситуацію.

Якщо така спроба виявиться невдалою, вони можуть подати скаргу Європейському Омбудсменові.

Скаргу Омбудсменові можна подати протягом двох років від дати, коли стало відомо про порушення. Всі практичні кроки щодо подання скарг описані на сайті Омбудсмена:

ombudsman.europa.eu

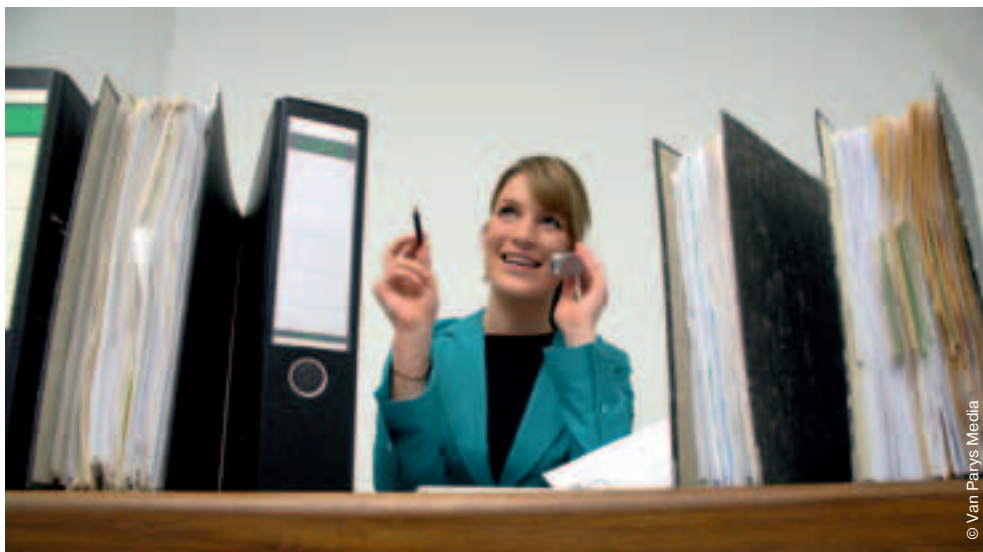
Якого результату можна очікувати?

Якщо Омбудсмен не може розглянути скаргу, наприклад, вона вже була предметом судового розгляду, він порадить, до якої іншої установи треба звернутися. Але він обов'язково розгляне скаргу, якщо матиме для цього підстави.

Для вирішення проблеми, викладеної у скарзі, Омбудсмен має проінформувати про це задіяну інституцію чи орган. Якщо після запиту проблема не вирішена, Омбудсмен спробує знайти вихід, що вирішить справу та задовольнить того, хто подав скаргу.

У разі невдачі Омбудсмен може надати рекомендації по виправленню ситуації. Якщо задіяна інституція не враховує ці рекомендації, він може подати спеціальний звіт до Європейського Парламенту для застосування необхідних політичних заходів.

Щорічно Омбудсмен представляє Європейському Парламенту звіт про свою роботу.

© Van Parys Media

Якщо ваші документи не отримують належної уваги, Омбудсмен готовий допомогти.

Генеральний інспектор з охорони даних: захист вашого приватного життя

ОСНОВНІ ФАКТИ

Функції:	захист персональних даних, що перебувають в інституціях ЄС
ТЕРМІН ПОВНОВАЖЕНЬ:	5 років із можливістю поновлення
АДРЕСА:	Rue Wiertz 60, MO 63 B-1047 Brussels
ТЕЛЕФОН:	(32-2) 283 19 00
АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ:	edps.europa.eu

До функцій Генерального інспектора з охорони даних, посада якого була створена в 2001 році, входить забезпечення дотримання інституціями та органами ЄС права на приватне життя громадян ЄС під час обробки особистих даних.

Які функції Генерального інспектора з охорони даних?

Під час обробки інституціями чи органами ЄС персональних даних особи вони мають поважати право людини на особисте життя. Генеральний інспектор слідкує за дотриманням цього та дає рекомендації щодо різних аспектів обробки персональних даних.

Процес “обробки” включає різні види діяльності, такі як збір інформації, її запис та збереження, надання її для консультацій, відправлення чи передача іншим особам, блокування, стирання та знищення даних.

© Bilderbox

Генеральний інспектор з охорони даних забезпечує дотримання права на приватність у випадку зняття відбитків пальців нелегальних мігрантів та шукачів притулку.

Існують чіткі правила щодо захисту даних під час впровадження цих операцій. Наприклад, інституції та органи ЄС не мають права обробляти дані, що демонструють расове чи етнічне походження людини, її політичні переконання, релігійні та філософські погляди чи членство в профспілках.

Генеральний інспектор співпрацює із службовцями з охорони даних в кожній інституції чи органі ЄС для забезпечення дотримання правил охорони особистих даних.

Генеральний інспектор з охорони даних дає консультації з усіх питань, що стосуються обробки особистих даних – починаючи з питань обробки даних в інституціях та органах ЄС і закінчуючи новими законопроектами. Він співпрацює з національними органами захисту даних в усіх країнах ЄС, а також з іншими організаціями, які працюють в цій сфері.

Як можна отримати допомогу від Генерального інспектора з охорони даних?

Якщо ви вважаєте, що ваше право на приватність було порушено інституцією або органом ЄС, у першу чергу вам необхідно звернутися до тих, хто безпосередньо має до цього відношення. Якщо ви не задоволені результатом, тоді вам необхідно звернутися до відповідного інспектора з захисту даних (їх імена можна знайти на сайті Генерального інспектора).

Ви також можете подати скаргу до Генерального інспектора. Він розгляне її та повідомить результат у найкоротший можливий термін. Наприклад, він може дати розпорядження інституції або органу ЄС виправити, заблокувати або видалити персональні дані, які були використані з порушеннями закону.

У випадку вашої незгоди з рішенням Генерального інспектора ви можете звернутися до Суду Європейських Співтовариств.

Агентства

Агентства не є інституціями ЄС. Це органи, створені на підставі окремих законодавчих актів ЄС для виконання конкретних завдань. Не всі агентства ЄС мають слово «агентство» у своїх офіційних назвах: вони можуть називатися центрами, фондами, інститутами, офісами або установами.

Агентство з контролю за рибальством (CFCA)

Місце розташування - м. Віго, Іспанія. Агентство займається розробкою й координацією дій, спрямованих на дотримання правил загальної рибальської політики, зокрема щодо захисту рибних ресурсів.
ec.europa.eu/cfca/index_en.htm.

Бюро ЄС із питань різноманіття рослин (CPVO)

Засновано в 1994 році, перебуває в м. Анже, Франція. Бюро опікується справами захисту прав у системі різноманіття рослин - форми виробничої власності, пов'язаної з рослинами.

Бюро скоріше працює як бюро гармонізації внутрішнього ринку: воно надає право захисту виробничої власності на нові види рослин, термін чинності її яких становить 25 або 30 років.
www.cpvo.europa.eu

Європейське агентство авіаційної безпеки (EASA)

Засновано в 2002 році, перебуває в м. Кельн, Німеччина. Агентство забезпечує найвищі стандарти безпеки й захисту навколишнього середовища в цивільній авіації ЄС, а також видає сертифікати літакам та їхнім компонентам.
easa.europa.eu

Європейське агентство безпеки праці та охорони здоров'я на робочому місці (OSHA)

Засновано в 1994 році, перебуває в м. Більбао, Іспанія. Агентство поширює інформацію про здоров'я й безпеку на робочому місці з акцентом на превентивних методах.
osha.europa.eu

Європейське агентство з мереж та інформаційної безпеки (ENISA)

Це агентство створено в 2004 році, перебуває в м. Іракліон, Греція. Метою агентства є забезпечення безпеки інформаційних мереж і даних.
enisa.europa.eu

Європейське агентство з питань безпеки продуктів харчування (EFSA)

Агентство почало свою діяльність в 2002 році, перебуває в м. Парма, Італія. У першу чергу агентство надає незалежні рекомендації із всіх питань, що стосуються безпеки продуктів харчування й ризиків так званого «ланцюга харчування - від ферми до виделки».
www.efsa.europa.eu

Європейське агентство з питань реконструкції (EAR)

Агентство засноване в 2000 році, перебуває в м. Салоніки, Греція. Завданням агентства є управління програмами ЄС з реконструкції і соціально-економічного розвитку в країнах Балканського регіону.
ear.europa.eu

Європейське агентство з управління оперативною координацією на зовнішніх кордонах країн-членів ЄС (Frontex)

Агентство перебуває у м. Варшаві, Польща. Завдання агентства - допомога країнам ЄС у виконанні правил ЄС з управління зовнішніми кордонами і повернення нелегальних мігрантів до країни походження.
frontex.europa.eu

Європейське агентство морської безпеки (EMSA)

Агентство засноване в 1993 році, перебуває в Лісабоні, Португалія. Агентство забезпечує Європейську Комісію та країни-члени технічною і науковою інформацією про вдосконалення системи морської безпеки й зменшення ризиків морських забруднень.
emsa.europa.eu

Європейське агентство охорони довкілля (EEA)

Агентство засноване в 1990 році, перебуває в Копенгагені, Данія. До обов'язків агентства входить збір і поширення інформації про сталий розвиток і тенденції з поліпшенню охорони навколишнього середовища в Європі.
eea.europa.eu

Європейське залізничне агентство (ERA)

Агентство створене в 2004 році, перебуває в містах Лілль і Валансьєн, Франція. Завданням агентства є допомога у підвищенні безпеки і виробленні загальних стандартів сумісності залізниць для створення повністю інтегрованої залізничної мережі в ЄС.
www.era.europa.eu

Європейське агентство оцінки медичних продуктів (EMA)

Агентство засноване в 1993 році, перебуває в Лондоні, Великобританія. Воно надає рекомендації Європейській Комісії щодо виведення медичних і ветеринарних препаратів на ринок ЄС. Агентство також відслідковує

небажані ефекти й надає наукові обґрунтування.
www.ema.europa.eu

Європейське наглядове агентство з глобальної навігаційної супутникової системи (GSA)

Агентство засноване в 2004 році, у цей момент перебуває в Брюсселі, Бельгія. Воно керує навігаційними програмами ЄС (зокрема, Galileo і EGNOS), що забезпечує Європі провідні технології в цій сфері.
www.gsa.europa.eu

Європейське оборонне агентство (EDA)

Агентство засноване в 2004 році, перебуває в Брюсселі, Бельгія. Завданням агентства є надання допомоги країнам - членам ЄС в удосконаленні європейських оборонних можливостей і кризового управління, підтримка європейської політики в сфері оборони й безпеки.
www.eda.europa.eu

Європейський поліцейський коледж (CEPOL)

Перебуває в Бремшилі, Великобританія. Основним завданням коледжу є навчання старших співробітників національних поліцейських офіцерів і співробітників середньої ланки, у тому числі боротьбі із транскордонною злочинністю.
www.cepol.europa.eu

Європейський фонд навчання (ETF)

Фонд заснований в 1990 році, перебуває в Туріні, Італія. Він сприяє вдосконаленню професійної освіти в країнах, які не є членами ЄС. В першу чергу це стосується країн Середземномор'я, Східної Європи та Росії.
etf.europa.eu

Європейський фонд поліпшенню умов життя й праці (Eurofound)

Фонд заснований в 1975 році, перебуває в Дубліні, Ірландія. Основні завдання фонду:

- надає рекомендації при розробці соціальної політики;

- оцінює й аналізує умови життя та праці;
 - доповідає про досягнення та тенденції;
 - сприяє підвищенню якості та рівня життя.
- eurofound.europa.eu

Європейський центр з попередження та контролю над хворобами (ECDC)

Центр заснований в 2004 році, перебуває в Стокгольмі, Швеція. Він допомагає ЄС у боротьбі з інфекційними хворобами та іншими серйозними загрозами для здоров'я, такими як грип, атипова пневмонія й ВІЛ/СНІД.

ecdc.europa.eu

Європейський центр моніторингу наркотиків та наркоманії (EMCDDA)

Центр заснований в 1993 році, перебуває в Лісабоні, Португалія. Завдання центру - збирати та поширювати об'єктивну, надійну та порівняльну інформацію щодо наркотиків та наркозалежність в Європі для визначення спільних проблем та цілей в політиці ЄС в цій сфері.

emcdda.europa.eu

Європейський центр розвитку професійної освіти (Cedefop)

Заснований в 1975 році, перебуває в Салоніках, Греція. До його функцій входять аналіз і забезпечення інформацією із професійного навчання, а також формування освітньої політики в цій сфері.

cedefop.europa.eu

Європол (Europol)

Європол заснований в 1992 році, перебуває в Гаазі, Нідерланди. Мета Європола - поліпшити ефективність роботи й співробітництво правоохоронних органів у країнах - членах ЄС у боротьбі з організованою міжнародною злочинністю.

www.europol.europa.eu

Єврюст (Eurojust)

Заснований в 2002 році, перебуває в Гаазі, Нідерланди. Основне завдання полягає в

допомозі слідчим і прокурорам у країнах ЄС у спільній боротьбі із транскордонною злочинністю. Єврюст відіграє головну роль у питаннях обміну інформацією та екстрадиції.

eurojust.europa.eu

Інститут досліджень проблем безпеки Європейського Союзу (EUISS)

Інститут створений в 2001 році, перебуває в Парижі, Франція. Сприяє створенню спільної європейської культури безпеки й забезпеченню інтересів безпеки ЄС в цілому.

www.iss.europa.eu

Офіс гармонізації внутрішнього ринку (торговельні марки та дизайн) (OHIM)

Офіс заснований в 1994 році, перебуває в Аліканте, Іспанія. До його обов'язків входить реєстрація торговельних марок і дизайнів. Після цього вони мають чинність на території всього Євросоюзу. Ця система існує паралельно з національними системами реєстрації в країнах ЄС.

www.oami.europa.eu

Супутниковий центр ЄС (EUSC)

Заснований в 2002 році, перебуває в місті Торрехон-де-Ардос, Іспанія. Завданням центру є аналіз даних і зображень із супутників і використання інформації для надання ЄС допомоги у прийнятті рішень із питань зовнішньої політики та політики безпеки та гуманітарних питань.

www.eusc.europa.eu

Центр перекладів для органів Європейського Союзу (CDT)

Центр заснований в 1994 році, перебуває в Люксембурзі. Він надає послуги перекладів для спеціалізованих агентств ЄС.

cdt.europa.eu

Виконавче агентство з освіти, аудіовізуальної продукції та культури (EACEA)

Перебуває в Брюсселі, Бельгія. Агентство займається розробкою практичних аспектів програм ЄС для молоді, студентів і викладачів, а також програми в області культури та ЗМІ.
eacea.ec.europa.eu

Європейське хімічне агентство (ECHA)

Перебуває в Гельсінкі, Фінляндія. Агентство має справи з технічними, науковими та адміністративними аспектами REACH, реєстраційною системою хімічних речовин у ЄС.
ec.europa.eu/echa

Агентство Європейського Союзу із захисту основних прав (FRA)

Перебуває у Відні, Австрія. Агентство збирає та поширює інформацію про основні права людини і пропонує рекомендації з їхнього дотримання. Це стосується як протидії расизму та ксенофобії, так і інших фундаментальних прав.
fra.europa.eu

Виконавче агентство охорони здоров'я (PHEA)

Перебуває в Люксембурзі. Агентство займається практичними питаннями програм ЄС в області охорони здоров'я і представляє результати цих програм фахівцям у сфері охорони здоров'я.
ec.europa.eu/phea

© Van Parys Media

Європейське агентство авіаційної безпеки працює над безпекою польотів і дотриманням сталого екологічного розвитку.

Як працює Європейський Союз

Довідник інституцій ЄС

К.: ТОВ «FGL Energy», 2011, 48 стор.

Наклад: 5000 прим.

Підписано до друку 17.01.2011

Представництво Європейського Союзу в Україні:

вул. Круглоуніверситетська, 10

01024 Київ, Україна

Тел.: +380 (44) 390-80-10, факс: +380 (44) 253-45-47

Веб-сайт: <http://ec.europa.eu/delegations/ukraine>

E-mail: delegation-ukraine@ec.europa.eu

© Європейський Союз, 2011

ISBN 978-92-79-19006-3

doi:10.2770/23848

Європейський Союз є унікальним. Це не федеральна держава, як Сполучені Штати Америки, оскільки його країни-члени залишаються незалежними суверенними державами. Він також не є тільки лише міжурядовою організацією, як Організація Об'єднаних Націй, тому що його держави-члени об'єднали частину свого суверенітету й тим самим одержують більше колективної сили і впливу, ніж у випадку, якби країни діяли окремо.

Країни - члени ЄС поєднують свій суверенітет шляхом прийняття спільних рішень у спільних інституціях, таких як Європейська Рада, Європейський Парламент, Рада Європейського Союзу тощо. Вони приймають рішення на основі пропозицій Європейської Комісії, що діє в інтересах ЄС у цілому. Але які функції виконує кожна із цих інституцій? Як вони працюють разом? Хто за що відповідає?

Цю брошура дає відповіді на ці та інші питання простою й зрозумілою мовою. У ній також пропонується стислий огляд агентств та інших органів, що беруть участь у роботі ЄС. Мета брошури - стати вашим довідником у системі прийняття рішень в Європейському Союзі.

Дізнайтесь більше про ЄС:

В мережі Інтернет

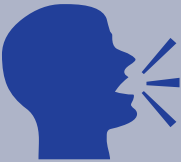

Інформація про об'єднану Європу всіма офіційними мовами ЄС:

<http://europa.eu>

Веб-сайт Представництва ЄС в Україні <http://ec.europa.eu/delegations/ukraine> – основне джерело інформації про ЄС, його стосунки з Україною, програми та проекти ЄС, що реалізуються в Україні. На веб-сайті регулярно публікуються новини про ЄС та його співпрацю з Україною.

Особисто

Завітайте до Інформаційних центрів ЄС, які розташовані в 11 вищих навчальних закладах Дніпропетровська, Києва, Луцька, Севастополя, Сімферополя, Тернополя, Харкова, Херсону та Чернівців. Знайти адресу найближчого до Вас центру можна на веб-сторінці Представництва ЄС в Україні: <http://ec.europa.eu/delegations/ukraine> в розділі «Додаткова інформація».

Через друковані видання

Представництво ЄС в Україні щороку видає ряд публікацій про ЄС українською мовою, більшість з яких можна отримати в електронному форматі в розділі «Віртуальна бібліотека» на веб-сторінці Представництва: http://ec.europa.eu/delegations/ukraine/more_info/virtual_library

Представництво Європейського Союзу в Україні:

вул. Круглоуніверситетська, 10
01024 Київ, Україна
Тел.: +380 (44) 390-80-10
Факс: +380 (44) 253-45-47
Веб-сайт: <http://ec.europa.eu/delegations/ukraine>
E-mail: delegation-ukraine@ec.europa.eu

Європейський Союз

Як працює Європейський Союз

Довідник інституцій ЄС

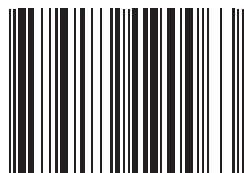
Європейський Союз є унікальним. Це не федеральна держава, як Сполучені Штати Америки, оскільки його країни-члени залишаються незалежними суверенними державами. Він також не є тільки лише міжурядовою організацією, як Організація Об'єднаних Націй, тому що його держави-члени об'єднали частину свого суверенітету й тим самим одержують більше колективної сили і впливу, ніж у випадку, якби країни діяли окремо.

Країни - члени ЄС поєднують свій суверенітет шляхом прийняття спільних рішень у спільних інституціях, таких як Європейська Рада, Європейський Парламент, Рада Європейського Союзу тощо. Вони приймають рішення на основі пропозицій Європейської Комісії, що діє в інтересах ЄС у цілому. Але які функції виконує кожна із цих інституцій? Як вони працюють разом? Хто за що відповідає?

Цю брошура дає відповіді на ці та інші питання простою й зрозумілою мовою. У ній також пропонується стислий огляд агентств та інших органів, що беруть участь у роботі ЄС. Мета брошури - стати вашим довідником у системі прийняття рішень в Європейському Союзі.

ISBN 978-92-79-19006-3

9 789279 190063